

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

21. märts 2013*

Telekommunikatsiooniteenused — Direktiiv 2002/20/EÜ — Artiklid 3 ja 12–14 —
Raadiosageduste kasutamise õigused — Tasu raadiosageduste kasutamise õiguste eest —
Ühekordne tasu raadiosageduste kasutamise õiguste andmisel ja uuendamisel — Arvutusmeetod —
Olemasolevate õiguste muutmine

Kohtuasjas C-375/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour constitutionnelle'i (Belgia) 16. juuni 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juulil 2011, menetluses

Belgacom SA,

Mobistar SA,

KPN Group Belgium SA

versus

État belge,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: L. Bay Larsen neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J-C. Bonichot, C. Toader, A. Prechal ja E. Jarašiūnas (ettekandja),

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. juuni 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Belgacom SA, esindajad: advokaadid N. Cahen ja I. Mathy,
- Mobistar SA, esindaja: advokaat V. Vanden Acker,
- KPN Group Belgium SA, esindajad: advokaadid A. Verheyden ja K. Stas,
- Belgia valitsus, esindajad: T. Materne ja M. Jacobs, keda abistas advokaat D. Lagasse,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

— Küprose valitsus, esindaja: D. Kalli,
— Leedu valitsus, esindajad: D. Kriaučiūnas ja A. Svinkūnaitė,
— Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels ja C. Schillemans,
— Euroopa Komisjon, esindajad: C. Vrignon, L. Nicolae ja G. Braun,
olles 25. oktoobri 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (EÜT L 108, lk 21; ELT eriväljaanne 13/29, lk 337) artikleid 3 ja 12–14.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Belgacom SA (edaspidi „Belgacom”), Mobistar SA (edaspidi „Mobistar”) ja KPN Group Belgium SA (edaspidi „KPN Group Belgium”) ning teiselt poolt Belgia riigi vahelises vaidluses, mille ese on nendelt mobiilsideoperaatoritelt 15. märtsi 2010. aasta seaduse (*Moniteur belge*, 25.3.2010, lk 18849; edaspidi „15. märtsi 2010. aasta seadus”), millega muudetakse 13. juuni 2005. aasta elektroonilise side seaduse (*Moniteur belge*, 20.6.2005, lk 28070; edaspidi „13. juuni 2005. aasta seadus”), artiklit 30, artiklite 2 ja 3 alusel nõutavate tasude kooskõla loadirektiivis ette nähtud tasude süsteemiga.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT L 108, lk 33; ELT eriväljaanne 13/29, lk 349; edaspidi „raamdirektiiv”) artiklis 8 „Üldised eesmärgid ja reguleerimispõhimõtted” on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas direktiivis ja eridirektiivides sätestatud reguleerimisülesannete täitmisel võtavad riigi reguleerivad asutused kõik mõistlikud meetmed, mille eesmärk on saavutada lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud eesmärgid. Sellised meetmed on kõnealuste eesmärkide suhtes proportsionaalsed.

Liikmesriigid tagavad, et käesolevas direktiivis ja eridirektiivides sätestatud ülesandeid, eelkõige tulemusliku konkurentsi tagamisega seotud ülesandeid täites võtavad riigi reguleerivad asutused täiel määral arvesse seda, et reguleerimine peab olema tehnoloogiliselt neutraalne.

[...]

2. Riigi reguleerivad asutused toetavad konkurentsi elektrooniliste sidevõrkude, elektrooniliste sideteenuste ning nendega seotud vahendite ja teenuste pakkumisel muu hulgas järgmiselt:

[...]

b) tagades, et elektroonilise side sektoris ei moonutata ega piirata konkurentsi;

- c) soodustades tulemuslikku investeerimist infrastruktuuridesse ja toetades uuendusi ning
- d) soodustades raadiosageduste ja numeratsiooniresursside tulemuslikku kasutamist ja kindlustades nende tõhusa haldamise.

[...]"

4 Loadirektiivi põhjendustes 32 ja 33 on ette nähtud:

„(32) Lisaks haldustasudele võib raadiosageduste ja numbrite kasutamise eest kohaldada kasutustasu, mis tagaks selliste vahendite optimaalse kasutamise. Sellised tasud ei tohiks tõkestada uuenduslike teenuste ja konkurentsi arengut turul. Käesoleva direktiivi sätted ei piira eesmärke, milleks kasutusõiguse tasusid kasutatakse. Neid tasusid võib kasutada näiteks riigi reguleeriva asutuse sellise tegevuse finantseerimiseks, mida ei kata haldustasud. Kui konkrentsil või võrdlustel põhineva valikukorra puhul koosnevad tasud raadiosageduste kasutamise õiguste eest tervikuna või osaliselt ühekordselt makstavast summast, tuleks maksiskorraga tagada, et sellised tasud ei põhjustaks tegelikkuses valikut kriteeriumide põhjal, mis ei ole seotud raadiosageduste optimaalse kasutamise eesmärgiga. Komisjon võib korrapäraselt avaldada võrdlevaid uuringuid raadiosageduste eraldamise, numbrite eraldamise ja trasside rajamise õiguse parimate tavade kohta.

(33) Liikmesriikidel võib tekkida vajadus muuta üldlubade ja kasutusõigusega seotud õigusi, tingimusi, menetlusi, haldus- ja muid tasusid, kui see on objektiivselt põhjendatud. Sellistest muudatustest tuleks kõigile huvitatud isikutele teatada nõuetekohaselt ja õigel ajal, andes neile piisava võimaluse väljendada oma arvamust selliste muudatuste kohta.”

5 Loadirektiivi artikli 3 „Elektroniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud üldluba” lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad elektroniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise vabaduse käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel. Selle saavutamiseks ei tee liikmesriigid ettevõtjatele takistusi elektroniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumisel, kui see ei ole vajalik asutamislepingu artikli 46 lõikes 1 sätestatud põhjustel.

2. Ilma et see piiraks artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi või artiklis 5 nimetatud kasutusõigusi, võib elektronilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuda ainult üldloa alusel. [...]"

6 Loadirektiivi artiklis 12 „Haldustasud” on sätestatud:

„1. Kui üldloa alusel teenuseid või võrke pakkuvatele ettevõtjatele või kasutusloa saanud ettevõtjatele on kehtestatud haldustasud, vastavad need järgmistele tingimustele:

- a) haldustasud kokku katavad ainult halduskulusid, mis tekivad üldloa süsteemi, kasutusõiguste ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste juhtimise, kontrollimise ja jõustamise käigus ja mis võivad sisaldada kulusid, mis on seotud rahvusvahelise koostöö, ühtlustamise ja standardimise, turuanalüüsi, tingimuste täitmise kontrollimise ja muu turukontrolliga ning regulatiivse tööga, millega kaasneb teiseste õigusaktide ja haldusotsuste, näiteks juurdepääsu ja vastastikust sidumist käsitlevate otsuste ettevalmistamine ja jõustamine;
- b) haldustasud määratakse eraldi ettevõtjatele objektiivsel, läbipaistval ja proportsionaalsel viisil, mis muudab võimalikult väikseks lisahalduskulud ja muud kaasnevad tasud.

2. Kui riigi reguleerivad asutused kehtestavad haldustasud, avaldavad nad iga-aastase ülevaate halduskulude ja laekunud tasude kogusumma kohta. Vajaduse korral tehakse vajalik korrigeerimine, võttes arvesse tasude kogusumma ja halduskulude vahet.”

7 Sama direktiivi artiklis 13 „Tasu kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õiguste eest” on ette nähtud:

„Liikmesriigid võivad lubada asjaomasel asutusel kehtestada tasu raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste eest ja seadmete paigaldamise eest riigivara või eraomandi peale, kohale või alla, et tagada kõnealuste vahendite optimaalne kasutamine. Liikmesriigid tagavad, et sellised tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed, võrreldes nende kavandatud eesmärgiga, ja et nende puhul on arvesse võetud [raamdirektiivi] artiklis 8 sätestatud eesmäärke.”

8 Loadirektiivi artiklis 14 „Õiguste ja kohustuste muutmine” on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda saab muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt. Kavatsusest teha selliseid muudatusi teatatakse asjakohasel viisil ja huvitatud isikutele ning kasutajatele ja tarbijatele jäetakse piisavalt aega (vähemalt neli nädalat, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega), et nad saaksid väljendada oma arvamust kavandatud muudatuste kohta.

2. Liikmesriigid ei piira ega tühistata seadmete paigaldamise õigusi enne selliste õiguste kehtivusaja möödumist, kui piiramine või tühistamine ei ole põhjendatud või kohaldatav õiguste tühistamise kompenseerimist käsitlevate siseriiklike sätete kohaselt.”

9 Loadirektiivi lisa B osas on ette nähtud:

„Tingimused, mida võib siduda raadiosageduste kasutamise õigustega

[...]

6. Kasutustasud käesoleva direktiivi artikli 13 kohaselt.

[...]”

10 Loadirektiivi artiklis 14, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ (ELT L 337, lk 37), on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda saab muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt, võttes vajaduse korral arvesse üleantavate raadiosageduste kasutusõiguste suhtes kohaldatavaid eritingimusi. Kui kavandatud muudatused on väikesed ja nendes on üldloa või õiguse valdajaga kokku lepitud, teatatakse asjakohasel viisil kavatsusest teha selliseid muudatusi ja huvitatud isikutele ning kasutajatele ja tarbijatele antakse piisavalt aega (vähemalt neli nädalat, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega), et nad saaksid väljendada oma seisukohti kavandatud muudatuste kohta.

2. Liikmesriigid ei piira ega tühistata seadmete paigaldamise õigusi ega raadiosageduste kasutamise õigusi enne selliste õiguste kehtivusaja lõppemist, kui piiramine või tühistamine ei ole põhjendatud või kohaldatav lisa ja õiguste tühistamise kompenseerimist käsitlevate siseriiklike sätete kohaselt.”

11 Direktiivi 2009/140 artikli 5 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 25. maiks 2011. Nad edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid sätteid alates 26. maist 2011.

[...]"

Belgia õigus

12 13. juuni 2005. aasta seaduse artiklis 30 oli sätestatud järgnev:

„1. Kasutamisoiguste suhtes, millele on osutatud artiklites 11 [numbrite kasutamise õigused] ja 18 [raadiosageduste kasutamise õigused], võib nende ressursside optimaalse kasutamise tagamiseks kohaldada kasutustasu. Kasutustasud nõuab sisse [Belgia posti- ja telekommunikatsiooniteenuste amet (Institut belge des services postaux et des télécommunications, edaspidi „IBPT“)].

2. Pärast [IBPT-lt] arvamuse saamist määrab kuningas kindlaks lõikes 1 osutatud tasu suuruse ja maksekorra.”

13 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklis 2 on ette nähtud:

„13. juuni 2005. aasta seaduse [...] artiklit 30 muudetakse järgmiselt: 1. Lõigete 1 ja 2 vahele lisatakse lõiked 1/1, 1/2, 1/3 ja 1/4, mis on sõnastatud järgmiselt:

„1/1. Operaatorid, kes on saanud raadiosageduste kasutamise õigused võrgu käitamiseks ja avalikkusele elektroonilise mobiilside teenuste pakkumiseks, peavad lõikes 1 osutatud eesmärgil eeskätt maksma kasutusõiguste kehtima hakkamisel ühekordset tasu.

Ühekordne tasu määratakse kindlaks sageduste andmisel.

Ühekordse tasu suurus on järgmine:

1. 51 644 eurot/MHz kuus sagedusalas 880–915 MHz ja 925–960 MHz. Kasutusõiguste saamine sagedusalas 880–915 MHz ja 925–960 MHz tähendab ka kasutusõiguste saamist sagedusalas 1710–1785 ja 1805–1880 MHz: sagedusalas 1710–1785 ja 1805–1880 MHz antud spektriosa on võrdne kahekordse spektriosaga sagedusalas 880–915 MHz ja 925–960 MHz, mida ümardatakse järgneva kõrgema 5 MHz-ni. Erandina eelnevast kohaldatakse 26. novembrini 2015 ühekordset tasu 1. jaanuari 2010. aasta seisuga sagedusalas 880–915 MHz ja 925–960 MHz antud spektriosa suhtes ka maksimaalse spektriosa suhtes, mida võis 1. jaanuaril 2010 anda sagedusalas 1710–1785 ja 1805–1880 MHz;
2. 20 833 eurot/MHz kuus sagedusalas 1920–1980 MHz ja 2110–2170 MHz, välja arvatud juhul, kus operaatorile nendes sagedusalades kuuluv kogu spektriosa ei ületa 2 x 5 MHz. Viimasel juhul on ühekordse tasu suurus 32 000 eurot/MHz kuus;
3. 2778 eurot/MHz kuus sagedusalas 2500–2690 MHz.

Kui sagedused eraldatakse enampakkumisel, kehtib lõikes 1/1 ette nähtud ühekordse tasu miinimumsumma pakkujatele alghinnana.

1/2. Operaatorid peavad maksma ühekordset tasu iga ajavahemiku eest, mille võrra luba uuendatakse.

Ühekordse tasu suurus vastab lõike 1/1 esimeses lõigus nimetatud ühekordse tasu suurusele.

Tasu suuruse arvutamiseks võetakse arvesse kasutusõiguste seda osa, mida operaator soovib uuendamisel säilitada.

Kui operaator soovib spektriosa üle anda, peab see moodustama üksteisele vahetult järgnevate sageduste kogumi.

- 1/3. Ühekordne tasu kuulub tasumisele vastavalt kas 15 päeva jooksul lõike 1/1 esimeses lõigus osutatud kehtivusaja algusest või 15 päeva jooksul lõike 1/2 esimeses lõigus osutatud uuendamise kehtivusaja algusest.

Erandina eelnevas lõigus sätestatust võib operaator teostada makse järgmiselt:

- a) operaator maksab tasu proportsionaalselt järgneva kalendriaastani jäävate kuude arvuga vastavalt kas 15 päeva jooksul alates lõike 1/1 esimeses lõigus osutatud kehtivusaja algusest või 15 päeva jooksul alates lõike 1/2 esimeses lõigus osutatud uuendatud kehtivusaja algusest;
- b) lisaks tasub operaator hiljemalt 15. detsembril ühekordse tasu kogu järgneva aasta eest. Kui loa kehtivusaeg lõpeb järgneva aasta jooksul, maksab operaator tasu proportsionaalselt kasutusõiguste aegumiseni jäävate kuude arvuga;
- c) alates 16. päevast vastavalt kas pärast lõike 1/1 esimeses lõigus osutatud kehtivusaja algust või pärast lõike 1/2 esimeses lõigus osutatud uuendatud kehtivusaja algust kohaldatakse seadusjärgset intressimäära, mida arvutatakse 5. mai 1865. aasta laenuintresse käsitleva seaduse artikli 2 lõike 1 alusel;
- d) ühekordse tasuga samaaegselt tasub operaator intressi järelejäänud tasumisele kuuluva summa pealt.

Operaator teavitab [IBPT-d] oma valikust kahe tööpäeva jooksul vastavalt kas alates lõike 1/1 esimeses lõigus osutatud kehtivusaja algusest või alates lõike 1/2 esimeses lõigus osutatud uuendatud kehtivusaja algusest.

Ühekordset tasu ei maksta mingil juhul täielikult ega osaliselt tagasi.

- 1/4. Sagedusalade eest vastavalt lõike 1/1 punktides 1–3 sätestatule ühekordse tasu täielikult või osaliselt tasumata jätmise korral tühistatakse kõik operaatorile antud vastavad sagedusalade kasutamise õigused². Lõiget 2 täiendatakse sõnadega „välja arvatud lõigetes 1/1, 1/2 ja 1/3 sätestatut puudutavas.”

¹⁴ 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklis 3 on sätestatud:

„Üleminekumeetmena nähakse ette, et kui loa vaikimisi uuendamisest loobumiseks ettenähtud tähtaeg on käesoleva seaduse jõustumise hetkel juba möödunud, võib operaator siiski loobuda oma kasutusõiguste uuendamisest kuni kasutusõiguste uuendatud kehtivusaja esimese päevani ilma, et ta peaks maksma ühekordset tasu selle uue ajavahemiku eest.”

¹⁵ 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklis 4 on ette nähtud:

„Käesolev seadus jõustub selle *Moniteur belge*'is avaldamise päeval [*Moniteur belge*, 25.3.2010, lk 18849].»

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 16 Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium on mobiilsidevõrkude operaatorid, kellele kuuluvad Belgias raadiosageduste 900 MHz, 1800 MHz ja 2000–2600 MHz kasutamise õigusi andvad load.
- 17 Mobiilsidesektor liberaliseeriti Belgias 12. detsembri 1994. aasta seadusega (*Moniteur belge*, 22.12.1994, lk 31624), lubades Conseil des ministres'l (ministrite nõukogu) anda mobiilsideteenuste osutamiseks sagedusalas 900 MHz alates nende väljastamisest viieteistkümneaastaseks perioodiks üksiklube ka teistele operaatoritele kui endine avalik-õiguslik operaator.
- 18 Conseil des ministres andis Mobistarile loa 27. novembril 1995, samas kui Belgacom Mobile sai loa 2. juulil 1996, mida kohaldati tagasiulatuvalt alates 8. aprillist 1995, võrgu käitamiseks kanalitel 900 MHz, mida ta kasutas juba Belgia riigiga sõlmitud teenuse korraldamise lepingu alusel. Vastutasuks pidid need kaks operaatorit mõlemad tasuma ühekordset tasu tegevusloa eest summas 9 miljardit Belgia franki (ehk 223 104 172,30 eurot) ning IBPT-le raadiosageduste kasutamise eest aastatasu.
- 19 Belgia valitsus otsustas 1997. aastal avada käitamiseks sagedusala DCS 1800 MHz, et valmistada ette kolmanda või isegi neljanda operaatori sisenemist turule. Kuninga 24. oktoobri 1997. aasta dekreediga DCS-1800 mobiilsidevõrgu rajamise ja käitamise kohta kehtestati loa saamise kord DCS-1800 mobiilsidevõrgu rajamiseks ja käitamiseks, nähes ette, et selline luba kehtib viisteist aastat alates käitamisluba andmisest. KPN Group Belgium (endine KPN Orange SA, nüüd BASE SA) sai 2. juulil 1998 loa sagedusalas 1800 MHz, mille eest ta tasus ühekordset tasu tegevusloa eest summas 8,005 miljardit Belgia franki (ehk 198 438 766,50 eurot) ning aastatasu sageduste kasutamise eest.
- 20 Võttes arvesse puudusi, mis sagedusala 1800 MHz kasutamisel võrreldes sagedusalaga 900 MHz esinevad, eelkõige tugijaamade palju väiksem leviala, mistõttu on sama ala katmiseks vajalik paigaldada oluliselt rohkem antenni, otsustas IBPT 2003. aastal eraldada osa 900 MHz kanaleid KPN Group Belgiumile ning vastutasuks anda osa 1800 MHz kanaleid Belgacomile ja Mobistarile. Seetõttu sai KPN Group Belgium alates 2003. aastast täiendavad sagedused 900 MHz selle eest, et Belgacom ja Mobistar said sagedused sagedusalas 1800 MHz. Selliselt kõigile kolmele operaatorile antud kanalite arvu tasakaal peaks kehtima aastani 2015.
- 21 Kuninga 18. jaanuari 2001. aasta dekreediga kehtestati lubade väljastamise kord UMTS kolmanda põlvkonna süsteemidele, mis kasutavad sagedusalasid 1885–2025 MHz ja 2110–2200 MHz. Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium esitasid oma pakkumised ja said loa neid süsteeme käitada, kusjuures iga operaator kohustus maksma ühekordset tasu summas 150 miljonit eurot kahekümneaastase tegevusloa eest, mida on võimalik kuninga dekreediga viieks aastaks uuendada.
- 22 Nimetatud lubade väljastamise hetkel võtsid Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium kohustuse nende eest tasuda:
- ühekordse tasu tegevusloa eest;
 - sageduste kasutusse andmise aastatasu, ning
 - lubade haldamise aastatasu.
- 23 IBPT keeldus 25. novembri 2008. aasta otsusega kolmele operaatorile, kelleks on Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium, teise põlvkonna (2G) raadiosageduste kasutamise lubasid vaikimisi uuendamast, et kehtestada uus tasu ning rakendada võimalikult tõhusat raadiospektripoliitikat.

- 24 Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium vaidlustasid selle otsuse Cour d'appel de Bruxelles (Brüsseli apellatsioonikohus), kes tühistas selle Belgacom'i osas 20. juuli 2009. aasta kohtuotsuse ning Mobistar'i osas 22. septembri 2009. aasta otsusega. Arvestades neid kahte kohtuotsust, otsustas IBPT võtta tagasi oma 25. novembri 2008. aasta otsuse KPN Group Belgiumi kohta, et tagada kolme operaatori ühesugune kohtlemine.
- 25 Pärast nimetatud Cour d'appel de Bruxellesi otsuseid võttis Belgia seadusandja 15. märtsil 2010 vastu seaduse, millega muudeti 13. juuni 2005. aasta seaduse artiklit 30. Nagu nähtub 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklitest 2 ja 3, mida on tsiteeritud käesoleva kohtuotsuse punktides 13 ja 14, on selles ette nähtud, et:
- mobiilsideoperaatoritel tuleb maksta ühekordset tasu, millega asendatakse varem kehtinud ühekordne tasu tegevusloa eest, raadiosageduste optimaalse kasutamise tagamiseks nii raadiosageduste kasutamise õiguste lubade andmisel kui ka iga kord, kui olemasolevat luba uuendatakse;
 - ühekordse tasu suurus varieerub vastavalt asjaomastele raadiosagedustele ja arvutatakse ühekordse tasu tegevusloa eest alusel, mille operaator tasus loa esmakordsel saamisel kas konkursi alusel või enampakkumise tulemusel;
 - mobiilsideoperaatorite õigus loobuda oma kasutusõigustest enne nende kasutusõiguste kehtivusaja algust ilma, et nad oleks kohustatud maksma ühekordset tasu õiguste eest, millest nad on loobunud, ja
 - lisaks ühekordsele tasule on luba omavatel operaatoritel kohustus maksta iga aasta kahte tasu, nimelt tasu, mille eesmärk on katta sageduste kasutusse andmise kulud, ja loahalduse kulude katmiseks mõeldud tasu.
- 26 Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium esitasid Cour constitutionnelle'ile kaebused, milles palusid 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklid 2 ja 3 tühistada. Nad väidavad oma nõuete toetuseks eelkõige, et need õigusnormid on vastuolus loadirektiivi artiklitega 3 ja 12–14. Täpsemalt vaidlustavad nad asjaolu, et ühekordset tasu ei tule maksta mitte üksnes loa saamisel, vaid ka selle uuendamisel, ning et see lisandub sageduste kasutusse andmise tasule, mida nad igal aastal maksavad. Belgacom, Mobistar ja KPN Group Belgium vaidlustavad ka ühekordse tasu suuruse ja selle arvutamise korra osas, milles seda ei arvutata mitte sageduste majandusliku väärtuse alusel, vaid turuväärtuse alusel, mis nendel sagedustel operaatorite jaoks on.
- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus osutab, et 15. märtsi 2010. aasta seaduse ettevalmistavatest materjalidest nähtub, et ühekordne tasu kujutab endast hüvitist sageduste kasutamise eest ja selle eesmärk on identne sageduste kasutusse andmise aastatasuga, mida see aga ei asenda. Ta osutab, et nimetatud ettevalmistavatest materjalidest nähtub ka, et seadusandja leidis, et 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklid 2 ja 3, mille kehtivus on eelotsusetaotluse esitanud kohtus vaidlustatud, on loadirektiiviga kooskõlas, kuna nendes on kasutusõiguste eest makstavad tasud jagatud ühekordselt ja igal aastal tasumisele kuuluvaks osaks. Seadusandja oli seisukohal, et ühekordne tasu katab õiguse kasutada sagedusi ja vastab spektri kui napi ressursi väärtusele, samas kui aastatasu katab sageduste kasutamisega seotud kulud, nimelt pädeva asutuse järelevalve-, kooskõlastus-, hindamis- jm tegevusega.
- 28 Neil asjaoludel otsustas Cour constitutionnelle menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [loadirektiivi] artiklitega 3, 12 ja 13, nagu need käesoleval ajal kehtivad, on kooskõlas see, kui liikmesriigid kehtestavad operaatoritele – kellel on mobiilsidesageduste individuaalsed kasutusõigused viieteistkümneks aastaks loa alusel, mis anti varasema õigusliku raamistiku alusel

mobiilsidevõrgu rajamiseks ja käitamiseks asjaomase liikmesriigi territooriumil – sageduste individuaalsete kasutusõiguste uuendamise eest ühekordse tasu, mille summa sageduste arvu ja kuude arvu kohta, mille puhul kasutusõigused kehtivad, arvutatakse varem kehtinud ühekordse tasu tegevusloa eest alusel, mida tuli maksta eespool nimetatud lubade andmisel, ning see ühekordne tasu lisandub esiteks sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on eelkõige katta sageduste kasutusse andmise kulud, kuid mis on samas osaliselt mõeldud ka nende väärtustamiseks, kusjuures ühekordse tasu ja aastatasu eesmärk on soodustada sageduste optimaalset kasutamist – ning teiseks loahalduse kulusid katvale tasule?

2. Kas loadirektiivi artiklitega 3, 12 ja 13 on kooskõlas, kui liikmesriigid kehtestavad operaatoritele, kes taotlevad mobiilsidesageduste uusi kasutusõigusi, ühekordse tasu, mille summa määratakse sageduste andmisel kindlaks enampakkumise teel nende sageduste väärtustamiseks, ning see ühekordne tasu lisandub esiteks sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on eelkõige katta sageduste kasutusse andmise kulud, kuid mis on samas osaliselt mõeldud ka nende väärtustamiseks, kusjuures ühekordse tasu ja aastatasu eesmärk on soodustada sageduste optimaalset kasutamist – ning teiseks varasema õigusliku raamistiku alusel antud mobiilsidevõrgu rajamise ja käitamise lubade haldamise kulusid katvale aastatasule?
3. Kas loadirektiivi artikli 14 lõikega 2 on kooskõlas, kui liikmesriik nõuab mobiilsideoperaatoritelt mobiilsidesageduste individuaalsete kasutusõiguste, mis mõnel neist juba on, seoses uuendamise kehtivusajaga ühekordse tasu maksmist enne sellise kehtivusaja algust nende sageduste kasutusõiguste uuendamise eest, mis neil selle uue kehtivusaja alguses on, kusjuures ühekordse tasu eesmärk on soodustada sageduste optimaalset kasutamist neid väärtustades, ning see ühekordne tasu lisandub esiteks sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on eelkõige katta sageduste kasutusse andmise kulusid, kuid mis on samas osaliselt mõeldud ka nende väärtustamiseks, kusjuures ühekordse tasu ja aastatasu eesmärk on soodustada sageduste optimaalset kasutamist – ning teiseks varasema õigusliku raamistiku alusel antud mobiilsidevõrgu rajamise ja käitamise lubade haldamise kulusid katvale aastatasule?
4. Kas loadirektiivi artikli 14 lõikega 1 on kooskõlas, kui liikmesriik lisab sageduste kasutusõiguste saamise ja uuendamise tingimusena ühekordse tasu, mis määratakse kindlaks enampakkumisel ilma piirmäärata, ning see ühekordne tasu lisandub esiteks sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on eelkõige katta sageduste kasutusse andmise kulud, kuid mis on samas osaliselt mõeldud ka nende väärtustamiseks, kusjuures ühekordse tasu ja aastatasu eesmärk on soodustada sageduste optimaalset kasutamist – ning teiseks varasema õigusliku raamistiku alusel antud mobiilsidevõrgu rajamise ja käitamise lubade haldamise kulusid katvale aastatasule?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimesed kaks küsimust

Vastuvõetavus

- 29 Küprose valitsus seab kahtluse alla teise eelotsuse küsimuse vastuvõetavuse, väites, et põhikohtuasja lahendamiseks ei ole vastus sellele küsimusele objektiivselt vajalik. Nimelt on ta seisukohal, et teine küsimus käsitleb raadiosageduste uute kasutusõiguste andmist, samas kui eelotsusetaotlusest nähtub, et kohtuasi puudutab raadiosageduste kasutamise õiguste uuendamist.
- 30 Sellega seoses olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis siseriiklik kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa

Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida siseriiklik kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (vt eelkõige 12. juuli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-378/10: VALE Építési, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 31 Käesoleval juhul käsitleb teine eelotsuse küsimus loadirektiivi tõlgendamist osas, mis puudutab liikmesriikide võimalust kehtestada ühekordne tasu mobiilsideoperaatoritele, kes taotlevad raadiosageduste kasutamise uusi õigusi. Toimikust nähtub aga, et 15. märtsi 2010. aasta seaduse artiklites 2 ja 3, mis on põhikohtuasjas esitatud tühistamisnõuete ese, on ühekordne tasu ette nähtud mitte üksnes raadiosageduste kasutamise õiguste uuendamise korral, vaid ka raadiosageduste uute kasutusõiguste omandamise korral.
- 32 Neil tingimustel ei saa leida, et palutud tõlgendus ei ole seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega. Järelikult tuleb teine eelotsuse küsimus lugeda vastuvõetavaks.

Sisulised küsimused

- 33 Kahe esimese küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas loadirektiivi artikleid 3, 12 ja 13 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriik kehtestab raadiosageduste kasutamise õigusi omavatele mobiilsideoperaatoritele ühekordse tasu, mis kuulub tasumisele nii raadiosageduste uute kasutusõiguste omandamisel kui ka nende õiguste uuendamise korral ning mis lisandub muu hulgas sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on katta sageduste kasutusse andmise kulud, kuid mis on samas osaliselt mõeldud ka nende väärtustamiseks, kusjuures ühekordse tasu ja aastatasu eesmärk on soodustada nende raadiosageduste kui napi ressursi optimaalset kasutamist – ning teiseks loahalduse kulusid katvale tasule.
- 34 Samuti küsib see kohus, kas loadirektiivi nende sätetega on kooskõlas kord, mille alusel määratakse kindlaks raadiosageduste kasutamise õiguste eest makstava ühekordse tasu suurus, mis määratakse kindlaks vastavalt kas varem kehtinud tegevusloa eest makstava ühekordse tasu alusel, mis arvutati sageduste arvu ja kuude arvu alusel, mille puhul kasutusõigused kehtisid, või sageduste andmisel enampakkumise teel.
- 35 Kõigepealt tuleb märkida, et selle direktiivi artikleid 3 ja 12, mis käsitlevad vastavalt liikmesriikide kohustust tagada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise vabadus ning „haldustasude” nõudmise korda, ei kohaldata sellise tasu suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis ei kuulu nende kummagi juhtumi kohaldamisalasse.
- 36 Nagu nähtub esimesest kahest küsimusest, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul tõlgendada loadirektiivi osas, mis puudutab esiteks liikmesriikide võimalust kehtestada mobiilsideoperaatoritele ühekordne tasu ning teiseks ühekordse tasu suuruse kindlaksmääramise korda, viimast nii raadiosageduste kasutamise õiguste andmisel kui nende uuendamisel.
- 37 Mis puudutab ühekordse tasu kehtestamist, siis tuleb kõigepealt märkida, et loadirektiivis peetakse silmas üksnes raadiosageduste kasutamise õiguste andmise korda ja see ei sisalda ühtegi erisätet, mis määraks kindlaks juba antud raadiosageduste kasutamise õiguste uuendamise korra tingimused.
- 38 Nagu kohtujurist seda oma ettepaneku punktis 40 märkis, tuleb juhul, kui liikmesriik annab individuaalsed kasutusõigused piiratud ajavahemikuks, sellise loa uuendamist käsitada siiski uute õiguste andmisena uueks ajavahemikuks.

- 39 Järelikult tuleb sedastada, et loadirektiivi kohaselt tuleb raadiosageduste kasutamise õiguste andmise korra ja nimetatud õiguste uuendamise korra suhtes kohaldada samu reegleid. Seetõttu tuleb loadirektiivi artiklit 13 ühtemoodi kohaldada mõlema kahe korra suhtes.
- 40 Sellega seoses tuleb rõhutada, et väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et loadirektiivi raames ei ole liikmesriikidel õigust kehtestada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise eest muid makse või tasusid kui need, mis on ette nähtud selles direktiivis (vt analoogia alusel 18. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-339/04: Nuova società di telecomunicazioni, EKL 2006, lk I-6917, punkt 35; 10. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-85/10: Telefónica Móviles España, EKL 2011, lk I-1575, punkt 21, ning 12. juuli 2012. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-55/11, C-57/11 ja C-58/11: Vodafone España ja France Telecom España, punkt 28).
- 41 Nagu eelotsusetaotlusest nähtub, soovib põhikohtuasjas eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas loadirektiivi artiklit 13 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriik kehtestab operaatoritele kohustuse tasuda ühekordset tasu selliste „raadiosageduste kasutamise õiguste” eest, nagu on kõne all põhikohtuasjas, samas kui nad peavad juba maksma esiteks sageduste kasutusse andmise aastatasu ning teiseks loahalduse kulusid katvat tasu.
- 42 Sellega seoses olgu meenutatud, et loadirektiivi artikli 13 kohaselt võivad liikmesriigid peale halduskulude katmiseks mõeldud tasude kehtestada raadiosageduste kasutamise õiguste suhtes veel tasu, mille eesmärk on tagada selle ressursi optimaalne kasutamine (vt selle kohta 20. oktoobri 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-327/03 ja C-328/03: ISIS Multimedia Net ja Firma O2, EKL 2005, lk I-8877, punkt 23, ning eespool viidatud kohtuotsus Telefónica Móviles España, punkt 24).
- 43 Ent loadirektiivi artikkel 13 ei määra sõnaselgelt kindlaks, mis vormis selline tasu raadiosageduste kasutamise eest peab olema, ega ka seda, kui tihedalt seda tasuma peaks.
- 44 Seevastu nähtub loadirektiivi põhjendusest 32, et tasud raadiosageduste kasutamise õiguste eest võivad seisneda kas ühekordses või perioodiliselt makstavas summas.
- 45 Pealegi nähtub Euroopa Kohtu kohtupraktikast, et loadirektiiv ei piira eesmärke, milleks selliseid tasusid makstakse (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Telefónica Móviles España, punkt 33).
- 46 Siiski kehtestatakse selle direktiivi artikliga 13 liikmesriikidele kohustus tagada, et raadiosageduste kasutamise tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed võrreldes nende kavandatud eesmärgiga, ja et nende puhul on arvesse võetud raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärke, muu hulgas konkurentsi toetamine ja raadiosageduste tulemuslik kasutamine.
- 47 Samuti nähtub loadirektiivi nimetatud artiklist 13 ja põhjendusest 32, et telekommunikatsiooniteenuste operaatorite suhtes kehtestatud tasu ressursside kasutamise eest peab järgima eesmärki, et selliseid ressursse kasutatakse optimaalselt, ning see ei tohiks tõkestada uuenduslike teenuste ja konkurentsi arengut turul.
- 48 Seega ei ole loadirektiivi artiklitega 12 ja 13 vastuolus selline siseriiklik regulatsioon, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette tasu kehtestamise, mille eesmärk on soodustada sageduste optimaalset kasutamist, ning seda isegi siis, kui see lisandub mõnele teisele aastatasule, mis on osaliselt samuti kehtestatud samal eesmärgil, tingimusel et need tasud üheskoos vastavad tingimustele, mis on sätestatud käesoleva kohtuotsuse punktides 46 ja 47, kusjuures viimase kontrollimine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

- 49 Mis puudutab sellise ühekordse tasu raadiosageduste kasutamise õiguste eest – nagu on kõne all põhikohtuasjas – suuruse kindlaksmääramise korda, siis tuleb märkida, et loadirektiiv kehtestab nõuded, mida liikmesriigid peavad järgima, kui nad määravad kindlaks raadiosageduste kasutamise eest võetava tasu suuruse, kuid ei näe sõnaselgelt ette konkreetset meetodit, mille alusel tuleb sellise tasu suurus kindlaks määrata (eespool viidatud kohtuotsus Telefónica Móviles España, punkt 25).
- 50 Sellega seoses olgu meenutatud, et avaliku hüve – mis kujutab endast nappi ressursi – kasutamise luba võimaldab loa omanikul saada suurt majanduslikku kasu ja annab talle eeliseid teiste ettevõtjate ees, kes soovivad samuti seda ressursi kasutada ja käitada, ning see õigustab sellise tasu kehtestamist, mis kajastab eelkõige asjaomase nappi ressursi kasutamise väärtust (eespool viidatud kohtuotsus Telefónica Móviles España, punkt 27).
- 51 Neil asjaoludel eeldab eesmärk tagada, et operaatorid kasutaksid neile kättesaadavaid nappi ressursse optimaalselt, et selle tasu suurus määratakse kindlaks õigel tasandil, mis kajastab eeskätt nende ressursside kasutamise väärtust, ning see nõuab asjaomase turu majandusliku ja tehnoloogilise olukorraga arvestamist (eespool viidatud kohtuotsus Telefónica Móviles España, punkt 28).
- 52 Sellest johtub – nagu kohtujurist seda oma ettepaneku punktides 54 ja 55 märkis –, et raadiosageduste kasutamise õiguste eest tasu kindlaksmääramine kas varem kehtinud ühekordse tasu tegevusloa eest alusel, mis arvutati sageduste arvu ja kuude arvu alusel, mille puhul sageduste kasutamise õigused kehtisid, või enampakkumisel väljakujunenud summade alusel võib pidada sobivaks meetodiks, et määrata kindlaks raadiosageduste väärtus.
- 53 Võttes arvesse põhimõtteid, mida Belgia Kuningriik kasutas varem kehtinud ühekordse tasu tegevusloa eest suuruse kindlaksmääramisel, ilmneb tegelikult, et nii üks kui teine nendest meetoditest võimaldavad leida summad, mis on seotud asjaomaste raadiosageduste eeldatava tasuvusega. Loadirektiiviga ei ole aga sellise kriteeriumi kasutamine eespool osutatud tasude suuruse kindlaksmääramisel vastuolus.
- 54 Kõigist eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb kahele esimesele küsimusele vastata, et loadirektiivi artikleid 12 ja 13 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab raadiosageduste kasutamise õigusi omavatele mobiilsideoperaatoritele ühekordse tasu, mis kuulub tasumisele nii raadiosageduste uute kasutusõiguste omandamisel kui ka nende õiguste uuendamise korral ning mis lisandub sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on soodustada ressursside optimaalset kasutamist – ning ka loahalduse kulusid katvale tasule, tingimusel et nende tasudega püütakse tõepoolest tagada ressursi, mida endast kujutavad need raadiosagedused, optimaalne kasutamine, et need tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed võrreldes nende kavandatud eesmärgiga, ja et nende puhul on arvesse võetud raamdirektiivi artiklis 8 sätestatud eesmärged, kusjuures selle kontrollimine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.
- 55 Samadel tingimustel võib ühekordse tasu raadiosageduste kasutamise õiguste eest kindlaksmääramist kas varem kehtinud ühekordse tasu tegevusloa eest alusel, mis arvutati sageduste arvu ja kuude arvu alusel, mille puhul sageduste kasutamise õigused kehtisid, või enampakkumisel väljakujunenud summade alusel pidada sobivaks meetodiks, et määrata kindlaks raadiosageduste väärtus.

Neljas küsimus

- 56 Neljanda küsimusega, millele tuleb vastata enne kolmanda küsimuse käsitlemist, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas loadirektiivi artikli 14 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mobiilsideoperaatorile sellise tasu, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

- 57 Tuleb märkida, et loadirektiivi artikli 14 lõige 1 näeb ette, et liikmesriigil on õigus raadiosageduste kasutamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt. Lisaks näeb see artikkel ette, et kavatsusest teha selliseid muudatusi tuleb teatada asjakohasel viisil ja huvitatud isikutele tuleb jätta piisavalt aega (vähemalt neli nädalat), et nad saaksid oma arvamust väljendada.
- 58 Pealegi nähtub loadirektiivi lisa B osa punktist 6, et raadiosageduste kasutamise õiguste suhtes tasu kehtestamine vastavalt selle direktiivi artiklile 13 on üks tingimustest, mida võib siduda raadiosageduste kasutamise õigustega.
- 59 Sellest johtub, et sellise ühekordse tasu kehtestamine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kujutab endast tingimuste muutmist, mida kohaldatakse operaatorite suhtes, kellele kuuluvad raadiosageduste kasutamise õigused. Järelikult peab liikmesriik tagama, et täidetud oleks tingimused, mis on nähtud ette raadiosageduste kasutusõigusi omavate mobiilsideoperaatorite suhtes kehtestatud tasukorra muutmise suhtes.
- 60 Seetõttu tuleb märkida, et liikmesriik, kes soovib muuta tasusid, mida kohaldatakse varem antud raadiosageduste kasutamise õiguste suhtes, peab tagama, et muutmine oleks kooskõlas tingimustega, mis on kindlaks määratud loadirektiivi artikli 14 lõikes 1, nimelt peab muutmine olema objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne ning sellest peab eelnevalt teavitama kõiki huvitatud isikuid, et nad saaksid oma arvamust väljendada. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas põhikohtuasjas kõne all oleva juhtumi asjaolusid silmas pidades on loadirektiivi artikli 14 lõikes 1 sätestatud tingimused täidetud.
- 61 Selles kontekstis on oluline rõhutada, et loadirektiivi artiklis 13 ette nähtud tingimustele, nagu need on loetletud käesoleva kohtuotsuse punktides 46 ja 47, vastava tasu kehtestamist tuleb pidada objektiivselt põhjendatuks ja proportsionaalseks.
- 62 Eelnevat silmas pidades tuleb neljandale küsimusele vastata, et loadirektiivi artikli 14 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mobiilsideoperaatorile sellise tasu, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et selline muudatus on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne ning sellest on eelnevalt kõiki huvitatud isikuid teavitatud, et nad saaksid oma arvamust väljendada, kusjuures selle kontrollimine põhikohtuasjas kõne all oleva juhtumi asjaoludest lähtuvalt on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Kolmas küsimus

- 63 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas loadirektiivi artikli 14 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mobiilsideoperaatorile sellise tasu, nagu on kõne all põhikohtuasjas.
- 64 Olgu märgitud, et loadirektiivi artikli 14 lõike 2 kohaselt võib liikmesriik raadiosageduste kasutamise õigusi piirata ja tühistada ainult juhul, kui see on õigustatud, ning kui ta seda teeb, siis peab ta järgima loadirektiivi lisas ja õiguste tühistamise eest hüvitise maksmist reguleerivates siseriiklikes õigusnormides sätestatud.
- 65 Sellega seoses tuleb tähele panna, et loadirektiivi artikli 14 lõikes 2 hõlmavad mõisted raadiosageduste kasutamise õiguste „piiramine” ja „tühistamine” erinevalt selle sama artikli lõikest 1 üksnes olukordi, kus nende õiguste sisu ja ulatust on lubatud muuta.

- 66 Isegi mõõndusel, et võttes arvesse loadirektiivi ülevõtmise tähtaega, oli see põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldatav, ei mõjuta selliste tasude kehtestamine mobiilsideoperaatoritele, nagu on kõne all põhikohtuasjas, igal juhul asjaomastele operaatoritele antud raadiosageduste kasutusõiguste sisu ega ulatust. Järelikult tuleb sedastada, et tasukorra muutmine ei kujuta endast raadiosageduste kasutamise õiguste piiramist ega tühistamist loadirektiivi artikli 14 lõike 2 mõttes.
- 67 Eelnevat silmas pidades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et loadirektiivi artikli 14 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mobiilsideoperaatorile sellise tasu, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

Kohtukulud

- 68 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) artikleid 12 ja 13 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab raadiosageduste kasutamise õigusi omavatele mobiilsideoperaatoritele ühekordse tasu, mis kuulub tasumisele nii raadiosageduste uute kasutusõiguste omandamisel kui ka nende õiguste uuendamise korral ning mis lisandub sageduste kasutusse andmise aastatasule – mille eesmärk on soodustada ressurside optimaalset kasutamist – ning ka loahalduse kulusid katvale tasule, tingimusel et nende tasudega püütakse tõepoolest tagada ressursi, mida endast kujutavad need raadiosagedused, optimaalne kasutamine, et need tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed võrreldes nende kavandatud eesmärgiga, ja et nende puhul on arvesse võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmäärke, kusjuures selle kontrollimine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Samadel tingimustel võib ühekordse tasu raadiosageduste kasutamise õiguste eest kindlaksmääramist kas varem kehtinud ühekordse tasu tegevusloa eest alusel, mis arvutati sageduste arvu ja kuude arvu alusel, mille puhul sageduste kasutamise õigused kehtisid, või enampakkumisel väljakujunenud summade alusel pidada sobivaks meetodiks, et määrata kindlaks raadiosageduste väärtus.

2. Direktiivi 2002/20 artikli 14 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mobiilsideoperaatorile sellise tasu, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tingimusel et selline muudatus on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne ning sellest on eelnevalt kõiki huvitatud isikuid teavitatud, et nad saaksid oma arvamust väljendada, kusjuures selle kontrollimine põhikohtuasjas kõne all oleva juhtumi asjaoludest lähtuvalt on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.
3. Direktiivi 2002/20 artikli 14 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mobiilsideoperaatorile sellise tasu, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

Allkirjad